

Historia Instytutu

Instytut został utworzony po II wojnie światowej przez grupę lekarzy i naukowców skupionych wokół [dr Witolda Chodźki](#) (1875-1954), lekarza, uczonego, społecznika oraz pierwszego Ministra Zdrowia Publicznego II Rzeczypospolitej:

- Profesora Jana Danielskiego, byłego stypendystę Rockefellera i absolwenta amerykańskiej szkoły zdrowia publicznego, inicjatora pierwszych wiejskich ośrodków zdrowia,
- Docenta Józefa Freytaga, byłego st. asystenta Uniwersytetu Jagiellońskiego, długoletniego lekarza społecznika i organizatora służby zdrowia w wyzwolonym Lublinie,
- Profesora Jana Brzozowskiego, ucznia Państwowego Zakładu Higieny, w czasie okupacji lekarza wiejskiego,
- Profesora Józefa Parnasa, byłego docenta Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie.

Do grona tego należał, w czasie swego pobytu w Lublinie, znany w świecie uczonej profesor Ludwik Hirszfild.

Zadaniem tej placówki było systematyczne rozpoznawanie specyficznych potrzeb zdrowotnych ludności wsi i proponowanie sposobów ich zaspokajania.

W 1951 roku powstaje Zespół Naukowo-Badawczy - Instytut Medycyny Pracy Wsi w Lublinie, będący załącznikiem dzisiejszego Instytutu. Kieruje nim profesor Józef Parnas, do 1964 roku dyrektor Instytutu. Zespół analizuje zagadnienia dotyczące środowiska pracy i środowiska bytowania ludności wiejskiej, stanu zdrowia mieszkańców wsi i leczenia chorób zawodowych.

W 1955 roku Instytut otrzymuje nazwę Instytut Medycyny Pracy i Higieny Wsi (nazwa Instytutu do 1984 roku) i staje się placówką bezpośrednio podległą Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej, uzyskując w ten sposób samodzielność i osobowość prawną. Otrzymuje również własną siedzibę.

Lubelski Instytut jest jednym z pierwszych tego typu instytutów na świecie, biorąc pod uwagę zadania statutowe, organizację i strukturę. Ma charakter kompleksowy, skupiając specjalistów higieny ogólnej i komunalnej wsi, higieny żywienia i oświaty sanitarnej, higieny pracy ze szczególnym podkreśleniem mechanizacji, chemizacji i zootechniki, antropozoonoz i parazytologii wiejskiej, kliniki chorób zawodowych i chorób specyficznych dla środowiska wiejskiego oraz demografii i organizacji wiejskiej służby zdrowia.

Instytut prowadzi badania naukowe w dziedzinie higieny pracy, higieny ogólnej i komunalnej wsi oraz zwalczania chorób zawodowych występujących w związku z pracą na wsi, a szczególnie w produkcji roślinnej i zwierzęcej, przetwórstwie rolnym oraz w leśnictwie. Instytut dokonuje oceny warunków bytowania ludności wiejskiej, określa ilościowy i jakościowy stan zaopatrzenia wsi w wodę, podnosi zagadnienia prawidłowej asenizacji oraz problem prawidłowej przestrzennej zabudowy wsi, wskazując na konieczność stosowania norm higienicznych w budownictwie wiejskim. W dziedzinie higieny bytowania Instytut opracowuje program działania higienizacji i patronuje społecznemu ruchowi higienizacji wsi.

W 1961 roku Instytut zmienia nazwę na Instytut Medycyny Pracy i Higieny Wsi im. Witolda Chodźki. W 1963 roku Instytut przejmuje wyłączną odpowiedzialność za podyplomowe szkolenie lekarzy wiejskich w zakresie medycyny ogólnej. W latach 1964-1970 Instytutem kieruje prof. dr hab. Henryk Rafalski.

Instytut prowadzi badania w zakresie organizacji ochrony zdrowia ludności wiejskiej i zwalczania chorób najczęściej występujących w środowisku wiejskim, badania w dziedzinie środowiska wiejskiego oraz badania w zakresie ochrony zdrowia pracujących w rolnictwie i leśnictwie, a także w przemyśle rolno-spożywczym.

Badania Instytutu stają się podstawą do wydania decyzji o wprowadzeniu powszechnego ubezpieczenia rolników. Instytut sprawuje nadzór specjalistyczny nad lecznictwem otwartym na wsi i Państwową Inspekcją Sanitarną. Instytut opracowuje model wiejskiego rejonu zapobiegawczo-leczniczego z najważniejszymi zadaniami i metodami działania fachowej kadry rejonu, który staje się podstawą koncepcji sieci wiejskich rejonów zapobiegawczo-leczniczych, wdrażanych przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej.

Instytut jest współautorem koncepcji ośrodków leczenia ostrych zatruc i na tej podstawie Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej powołuje dziewięć Ośrodków Toksykologicznych w Polsce. Zapoczątkowano budowę Ośrodka Szkolenia Lekarzy IMW.

Od kwietnia do października 1970 roku Instytutem kieruje prof. dr hab. Jarosław Billewicz-Stankiewicz. Rozpoczyna działalność Ośrodek Szkolenia Lekarzy IMW. W latach 1970-1974 Instytutem kieruje prof. dr hab. Wiesław Hołobut. Instytut organizuje Wojewódzki Ośrodek Toksykologiczny, będący ośrodkiem leczniczym i informacyjnym w dziedzinie ostrych zatruc. W zakresie medycyny pracy istotnym osiągnięciem jest opracowanie zespołowe dotyczące kompleksowej oceny higienicznej stanowisk roboczych w rolnictwie, przemyśle rolno-spożywczym i leśnictwie.

W latach 1974-1991 pod kierunkiem prof. dr hab. Macieja Latańskiego realizowany jest program charakteryzujący się kompleksowym traktowaniem problemów wiążących się ze stanem zdrowia i organizacją ochrony zdrowia ludności wiejskiej.

U podstaw działania leży dokładne rozpoznanie wszystkich czynników środowiska bytowania i pracy na wsi, rozpoznanie ich wpływu na organizm żyjących i pracujących w tym środowisku rolników, ustalenie mechanizmu powstawania zmian patologicznych wywoływanych czynnikami szkodliwymi, a wreszcie określenie możliwości przeciwdziałania im.

Instytut Medycyny Wsi podejmuje realizację programu inwestycyjnego, obejmującego budowę od podstaw Przychodni Chorób Zawodowych Wsi i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Zawodowych. W 1984 roku Instytut zmienia nazwę na Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki. Oddano do użytku II piętro budynku Ośrodka Szkolenia Lekarzy.

W 1987 roku Instytut uzyskuje uprawnienia do nadawania lekarzom stopnia naukowego doktora nauk medycznych.

W latach 1991-1995 Instytutem kierował prof. nadzw. dr hab. n. med. Mirosław Jarosz, kontynuując jego rozbudowę. Powstaje infrastruktura informatyczna. Instytut zostaje włączony do światowej sieci komputerowej. Instytut podpisuje z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) umowę o współpracy w zakresie prewencji i rehabilitacji. Tworzy się, przy współpracy AM w Lublinie i Uniwersytecie w Manchester, Regionalny Ośrodek Kształcenia Lekarzy Rodzinnych. W roku 1992, po przeprowadzeniu restrukturyzacji, IMW zostaje zakwalifikowany przez Komitet Badań Naukowych do kategorii B.

Następuje intensywny rozwój działalności leczniczej. Uruchomiona zostaje Przychodnia Chorób Zawodowych Wsi IMW. Od 1 lipca 1995 roku dyrektorem Instytutu jest prof. dr hab. Jerzy Zagórski. Uruchomiona zostaje Klinika Chorób Wewnętrznych i Zawodowych IMW. W 1996 roku Komitet Badań Naukowych, biorąc pod uwagę osiągnięcia i perspektywy rozwojowe IMW, przyznaje Instytutowi kategorię A.

W 1998 roku otwarto Regionalny Ośrodek Ostrych Zatruc wraz z Intensywną Terapią. Oddano także do użytku budynek administracyjny, w którym siedzibę znalazła administracja Instytutu. W 1999 roku ukończono budowę auli (sali konferencyjnej z zapleczem) wyposażonej w wysokiej klasy sprzęt audiowizualny oraz przystosowaną do prowadzenia obrad w językach obcych.

Rok 2000 to uzyskanie indeksacji pisma AAEM przez Institute for Scientific Information (ISI) w Filadelfii.

W 2001 roku oddano do eksploatacji Ośrodek Rehabilitacji, wyposażony w sprzęt do fizykoterapii, hydroterapii, kinezyterapii. Kolejne lata to wyposażanie Instytutu w najnowocześniejszy sprzęt diagnostyczny (densytometr, mammograf, ultrasonografy, aparat rentgenowski).

W 2006 roku Instytut uzyskał pierwszą lokatę w kategorii jednostek naukowo-badawczych w dziale "Ochrona Zdrowia" w Polsce.

W dniu 1 października 2006 roku kierownictwo Instytutu obejmuje prof. zw. dr hab. n. med. Leszek Wdowiak, który z dniem 24 sierpnia 2007 roku zostaje dyrektorem Instytutu i pełni obowiązki do 16 lutego 2010 roku.

Od marca do października 2010 roku kierownictwo Instytutu sprawuje dr n. med. Andrzej Horoch.

30 września 2010 roku Instytut osiąga w rankingu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego kategorię pierwszą

i bardzo dobre, drugie miejsce w ocenie parametrycznej w swojej kategorii N7a jednostek naukowych klinicznych.

Z dniem 1 października 2010 roku Dyrektorem Instytutu został dr n. med. Andrzej Wojtyła.

W 2011 roku Instytut uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk o zdrowiu.

Od 19 grudnia 2014 roku do 24 marca 2017 roku stanowisko Dyrektora Instytutu sprawowała prof. nadzw. dr hab. n. med. Iwona Bojar. Obecnie funkcję tę pełni prof. nadzw. dr hab. n. med. Lech Panasiuk.